

Sygn. akt III AUa 1006/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Anna Polak (spr.) SSO del. Andrzej Stasiuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013 r. w Szczecinie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. akt IV U 1132/12

oddala apelację.

SSO del. Andrzej Stasiuk SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak

Sygn. akt III AUa 1006/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 6 sierpnia 2012 roku odmówił ubezpieczonemu M. D. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych wywodząc, że ubezpieczony nie legitymuje się ustawowym stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

M. D. nie zgodził się z decyzją wydaną przez organ rentowy. Wniósł o jej zmianę poprzez uznanie, że wykonywana przez niego praca w latach 1978 - 1988 w (...) w C. była pracą w warunkach szczególnych uprawniającą do wcześniejszej emerytury. Na dowód zawnioskował świadków, którzy wraz z nim, w spornym okresie pracowali. Na rozprawie w dniu 8 listopada 2012 roku przyznał, iż nadal pozostaje w stosunku zatrudnienia.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie domagał się jego oddalenia, podnosząc, że ubezpieczony nie spełnia warunków uprawniających do wcześniejszej emerytury, bowiem nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w tym nie przedłożył organowi rentowemu wymaganego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego przez pracodawcę.

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił odwołanie. **Sąd** ustalił, że M. D. urodził się w dniu (...) roku. Posiada kwalifikacje mechanika pojazdów samochodowych i w tym zawodzie pracował przez znaczną część swojej aktywności pracowniczej.

Pracę zawodową podjął w 1967 roku; w ramach umowy o pracę zawartej z Przedsiębiorstwem (...) w W. pracował jako mechanik do grudnia 1972 roku. Następnie podjął pracę kierowcy w Rejonowej (...) w W., gdzie pracował do 1978 roku. Kolejny zakład pracy ubezpieczonego to (...) w C.. Tam pracował na stanowisku kierowcy - mechanika, ale w rzeczywistości wykonywał szereg różnych czynności wynikających z charakteru procesu produkcji. Jednak przede wszystkim pracował w warsztacie i wykonywał naprawy sprzętu rolniczego oraz różnych pojazdów mechanicznych, przy czym niektóre naprawy były przeprowadzane w kanałach remontowych. Poza tym jeździł ciągnikiem i innymi maszynami rolniczymi. Okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w C. to lata 1978 - 1988 (od 1 lutego 1978 roku do 31 lipca 1988 roku). Od 1 sierpnia 1988 roku podjął pracę w Zakładzie (...) w W., gdzie również wykonywał pracę mechanika. Jednocześnie pracował jako konserwator w Zespole Szkół Nr (...) w W. w niepełnym wymiarze godzin. W Szkole pracę podjął w listopadzie 1997 roku, a rozwiązał ją z dniem 15 marca 2012 roku. W dniu 31 sierpnia 2012 roku rozwiązał również umowę o pracę z Zakładem (...) Spółka z o.o. w W.. Jednak od września bieżącego roku podjął zatrudnienie i aktualnie pracuje jako spawacz.

W dniu 23 lipca 2011 roku M. D. wystąpił o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W związku z tym została wydana decyzja, będąca przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd Okręgowy po przytoczeniu treści art. 184 ust. 1 i 2, art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazał, że nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony osiągnął wiek określony przepisami. Sąd Okręgowy wskazał, że jakkolwiek istnieje spór co do rozmiarów stażu ubezpieczeniowego w warunkach szczególnych, to dla rozstrzygnięcia ma on wtórne znaczenie. Podstawowym powodem, dla którego M. D. nie może zostać uznany za uprawnionego do emerytury w kontekście przytoczonego przepisu jest fakt, że nie rozwiązał umowy o pracę i nadal pozostaje w stosunku zatrudnienia. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Zatem jeśli w dacie wyrokowania warunki nie zostały spełnione roszczenie ubezpieczonego nie może zostać uwzględnione, zaś rozwiązanie stosunku pracy jest jednym z takich warunków.

Sąd Okręgowy zauważył, że wprawdzie, dla ubezpieczonego podstawowym problemem wydaje się być staż pracy; nie mniej jednak w kontekście braku przesłanki w postaci konieczności rozwiązania stosunku pracy, ma on drugorzędne znaczenie. Na marginesie Sąd dodał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że prace wykonywane przez ubezpieczonego w spornym okresie miały bardzo różnorodny charakter. Skarżący został zatrudniony jako mechanik i praca w tym charakterze (w warsztacie) była dla niego podstawową. Jako mechanik zajmował się remontami narzędzi rolniczych, pojazdów mechanicznych, maszyn, itp. Część prac remontowych wykonywał w kanałach remontowych, ale tam praca była wykonywana sporadycznie, w miarę potrzeb. Poza pracą związaną z remontami ubezpieczony, podobnie jak pozostali pracownicy (...) w C., wykonywał różne inne czynności między innymi zajmował się pracami polowymi, kierował pojazdami mechanicznymi i obsługiwał maszyny rolnicze. Rodzaj tych czynności oraz czasokres ich trwania uzależniony był od wielu czynników: pory roku i związanego z tym procesu wegetacji roślin oraz bieżących potrzeb zakładu.

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy przyjął, że charakter prac wykonywanych przez M. D. w trakcie pracy w (...) w C., ze względu na jej różnorodność nie spełnia przesłanki uprawniającej do uznania zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stanowisko mechanika nie zostało wykazane w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, zaś praca traktorzysty czy kierowcy samochodu ciężarowego mogłaby spełniać taki warunek, ale jedynie wówczas gdyby była wykonywana stale i w pełnym wymiarze godzin.

Reasumując, Sąd Okręgowy podkreślił, że w świetle dokonanych ustaleń brak uprawnienia M. D. do emerytury określonej w art. 32 ustawy emerytalno - rentowej nie może budzić wątpliwości. Przede wszystkim wynika to z faktu pozostawania ubezpieczonego w stosunku pracy. Zaś brak jakiejkolwiek z przesłanek jest równoznaczny z brakiem uprawnienia do świadczenia emerytalnego, bowiem jedynie kumulatywne spełnienie przesłanek określonych w art. 32 powoduje ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Nadto z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że praca na stanowisku mechanika nie wypełnia przesłanek pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodził się M. D., który w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez przyznanie skarżącemu emerytury w związku z wykonywaniem przez niego pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony wskazał, że z dniem zatrudnienia go w (...) w C. pracował w warsztacie, zgodnie ze swoim wykształceniem. Zdaniem apelującego czynność przy dorabianiu łyżki nie powinna mieć wpływu na uznanie trzech lat jako pracy w warunkach uciążliwych, gdyż potrzebna była do klucza nasadowego przy remoncie silnika w samochodzie, w kanale remontowym i była wykonywana na polecenie kierownika warsztatu. Apelujący wskazał, że zmienił się dyrektor w zakładzie, a wraz z nim rodzaj wykonywanej pracy, pod groźbą utraty pracy i mieszkania. Ubezpieczony wskazał, że wykonywał prace jako traktorzysta, kombajnista, operator sieczkarni do pasz zielonych. Zakład pracował w cyklu ciągłym, w związku z czym przez cały rok należało dowozić paszę, karmę, ściółkę, wywozić obornik. W okresie krótkich przerw z powodu opadów deszczu kierownik kierował go do pracy w warsztacie. W następnym okresie pracy ubezpieczony jeździł samochodami ciężarowymi, wykonywał pracę naprzemiennie, wożąc ludzi, towary, nawozy sztuczne, w zależności od potrzeby zakładu.

Ponadto ubezpieczony wskazał, że po 45 latach pracy został bez stałego zatrudnienia, gdyż rozwiązał umowę o pracę z Zakładem (...) w W., następnie od 11 września 2012 roku zawarł ponową umowę o pracę na czas określony do 1 marca 2013 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego jest nieuzasadniona.

W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia o legalności zaskarżonej decyzji, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz oceny prawnej, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, co czyni zbytecznym ponowne ich przytaczanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, Lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, Lex nr 558303).

Prawo do emerytury w wieku obniżonym jest wyjątkiem od reguły, czyli zasad nabywania prawa do emerytury w wieku ogólnym (powszechnym). Skoro przepisy określające prawo do emerytury w wieku obniżonym mają charakter odstępstwa od reguły, a więc mają charakter szczególny, to oznacza, że przepisy te muszą być wykładane w sposób ścisły i niedopuszczalna jest ich interpretacja rozszerzająca. Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, czyli wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa w art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania

stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Zatem, prawo do emerytury na podstawie omawianej normy prawnej nabywa ubezpieczony, który na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się wymaganym okresem ogólnym i szczególnym (okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz okresem składkowym i nieskładkowym), natomiast wiek emerytalny osiągnął lub osiągnie po tej dacie, także już po dniu 31 grudnia 2008 r., niezależnie od tego, czy w chwili dożycia 55 lat (kobieta) lub 60 lat (mężczyzna) miał jeszcze status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze albo w ogóle miał status pracownika, czy też wykonywał inne zajęcie zarobkowe (np. prowadził działalność gospodarczą) albo nie był zatrudniony (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 08 lutego 2007 r., II UZP 14/06, OSNP 2007/13-14/199; wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 18 lipca 2007 r., I UK 62/07, OSNP 2008/17-18/269; 26 lipca 2007 r., II UK 285/06, OSNP 2008/17-18/270; 05 maja 2011 r., II PK 282/10, lex nr 949028). Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (czy jak w niniejszej sprawie art. 24 ust. 1). Art. 32 ust. 2 omawianej ustawy zawiera definicję pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach, stanowiąc, że jest nim pracownik zatrudniony przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne bądź otoczenia, lecz uregulowania omawianego artykułu nie precyzują szczegółowych przesłanek nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku. Natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy odsyła w tej materii do dotychczasowych przepisów, którymi są przepisy rangi ustawy lub wydane na mocy delegacji ustawowej (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01, OSNP 2002/10/243). Aktem prawnym normującym tę problematykę jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarabkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 (i art. 24 ust. 1) ustawy emerytalnej, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. między innymi wyroki z dnia: 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008/5-6/81; 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008/21-22/328; 06 grudnia 2007 r., III UK 62/07, Lex Nr 375653; 06 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex Nr 483283; 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, niepublikowany; 05 maja 2009 r., I UK 4/09, Lex Nr 509022).

Poza sporem pozostają ustalenia faktyczne, z których wynika, że M. D. zarówno w dacie wydania zaskarżonej decyzji (6 sierpnia 2012 roku) jak również w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy (8 listopada 2012 roku) nie rozwiązał stosunku pracy, przez co nie spełniał wszystkich przesłanek prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, o jakich mowa w art. 184 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r. i decyzję organu rentowego uznać należało za prawidłową.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje dopiero z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Takich (wszystkich) warunków do przyznania emerytury w wieku obniżonym wnioskodawca nie spełnił na dzień wydania zaskarżonej decyzji, bo nie rozwiązał stosunku pracy.

Z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wynika, że pomimo negatywnej oceny wymienionej wyżej przesłanki, Sąd Okręgowy analizował również sporny okres pracy ubezpieczonego w (...) w C. jako pracy w warunkach szczególnych.

Nie ma racji apelujący kwestionując przyjęte przez Sąd pierwszej instancji stanowisko, że charakter prac wykonywanych przez M. D. w trakcie pracy w (...) w C., ze względu na jej różnorodność nie spełnia przesłanki uprawniającej do uznania zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu Rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W sprawie, wbrew argumentacji apelującego zebrany materiał dowodowy nie potwierdza, że ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowcy ciągnika, czy też pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Również w ocenie sądu odwoławczego analiza dowodów osobowych, jak i dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, , nie potwierdza, że praca ubezpieczonego w okresie od 1 lutego 1978 roku do 31 lipca 1988 roku w (...) w C. była jednoznaczna ze stałym wykonywaniem pracy kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowcy ciągnika, czy pracą w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, gdyż w spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony w ramach dobowej miary czasu pracy, wykonywał także inne prace, tj. różne prace remontowe narzędzi rolniczych, prace polowe, jak również prace przy obsłudze maszyn rolniczych.

Podkreślić należy, że w dniu 24 stycznia 1978 roku M. D. złożył podanie do (...) w C. o przyjęcie do pracy z dniem 1 lutego 1978 roku w charakterze mechanika. Z treści umowy o pracę z dnia 1 lutego 1978 roku wynika, że M. D. przyjęty do pracy w (...) w C. na stanowisko mechanika. Z kolei z treści pisma z dnia 12 grudnia 1985 roku wynika, że z dniem 1 grudnia 1985 roku M. D. powierzono obowiązki brygadzysty warsztatowego. Z treści pisma z dnia 27 marca 1986 roku wynika, że z dniem 1 marca 1986 roku M. D. powierzono obowiązki pomocnika magazyniera w magazynie części zamiennych materiałów budowlanych i paliw. Z treści pisma ubezpieczonego z dnia 16 czerwca 1983 roku wprost wynika, że wykonywał on często prace, które nie wchodziły w zakres jego czynności. Natomiast z treści protokołu nr (...) roku wynika, że M. D. w dniu 29 stycznia 1980 roku wykonywał prace w postaci dorabiania klucza do pokrętła. Z treści pisma z dnia 1 lutego 1987 roku wynika, że z dniem 1 grudnia 1986 roku dodatkowo powierzono ubezpieczonemu prowadzenie samochodu (...). Natomiast z treści świadectwa pracy z dnia 28 lipca 1988 roku wynika, że M. D. w okresie od 1 lutego 1978 roku do 31 lipca 1988 roku był zatrudniony w (...) w C. na stanowisku mechanik, kierowca mechanik.

W świetle powyższych ustaleń wskazać należy, że dokumentacja źródłowa dotycząca zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w C., przeczy jego twierdzeniom, że w spornym okresie wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego, kierowcy ciągnika, czy też pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych stale i w pełnym wymiarze czasu.

Nie można tego faktu ustalić na podstawie zeznań ubezpieczonego, który wskazał, że pracował w (...) w C. w warsztacie i naprawiał wszystko co jest związane z narzędziami i pracą w rolnictwie. Ubezpieczony wskazał, że pracował w kanałach i poza kanałem. Oprócz pracy w warsztacie wykonywał on prace polowe.

Zdaniem Sądu Odwoławczego również analiza zeznań świadków nie potwierdza, że praca ubezpieczonego w okresie od 1 lutego 1978 roku do 31 lipca 1988 roku była jednoznaczna ze stałym wykonywaniem pracy kierowcy samochodu ciężarowego, kierowcy ciągnika, czy też pracy w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Świadek I. K. zeznała, że ubezpieczony był zatrudniony w (...) w C. jako kierowca mechanik, jednakże wykonywał wszystkie czynności w (...), natomiast jako kierowca pracował w zależności od potrzeby. Jako mechanik ubezpieczony naprawiał samochody i inny sprzęt, tj. maszyny rolnicze.

Z kolei świadek J. Z. zeznał, że przez pierwsze kilka lat zatrudnienia w (...) w C. ubezpieczony był mechanikiem, naprawiał wszystko, ciągniki i maszyny. J. Z. wskazał, że w warsztacie był kanał, ale nie wykonywano w nim napraw przez cały czas, gdyż naprawy były wykonywane również poza kanałem. Według świadka J. Z., ubezpieczony poza pracą w warsztacie jeździł ciągnikiem i wykonywał inne czynności w miarę potrzeb.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji zasadnie uznał, że informacje uzyskane od świadków I. K. i J. Z. w zestawieniu z dowodami z dokumentacji źródłowej dotyczącej zatrudnienia M. D. w (...) w C., nie pozwalają na ustalenie, że w spornym okresie ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę kierowcy samochodu ciężarowego, kierowcy ciągnika, czy też pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ocena dowodów osobowych, jak i dokumentów prywatnych została dokonana obiektywnie, rzetelnie i wszechstronnie, wobec czego nie sposób podzielić zarzutu błędnej oceny dowodów w sposób i w okolicznościach zarzucanych przez skarżącego. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95). Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego rozumowania. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c., wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko te uchybienia mogą być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 listopada 1998 r., II CKN 4/98).

Tak argumentując Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

SSO del. Andrzej Stasiuk SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak